

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

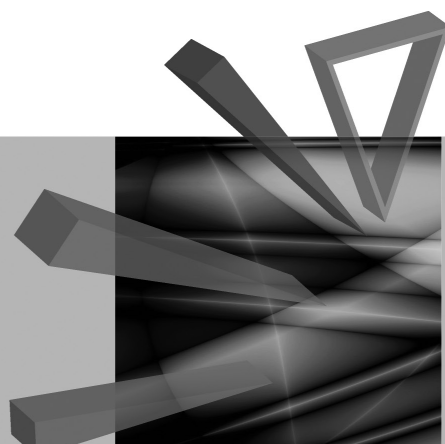
RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

267

Handel i inwestycje w semiglobalnym otoczeniu

Tom 1

Redaktorzy naukowi

**Jan Rymarczyk, Małgorzata Domiter,
Wawrzyniec Michalczyk**

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2012

Recenzenci: Jarosław Kundera, Leon Olszewski, Zdzisław Puślecki,
Kazimierz Starzyk, Krystyna Żołądkiewicz

Redaktorzy Wydawnictwa: Elżbieta Kożuchowska, Aleksandra Śliwka

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Barbara Cibis

Łamanie: Małgorzata Czupryńska

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się

na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław 2012

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-235-2 (całość)

ISBN 978-83-7695-239-0 t. 1

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Łukasz Ambroziak: Handel wewnątrzgałęziowy państw Grupy Wyszehradzkiej na przykładzie przemysłu motoryzacyjnego	11
Eric Ambukita: Wielkie gospodarki wschodzące – nowi partnerzy gospodarczy krajów Afryki	25
Anna Barwińska-Małajowicz: Inwestycje w kapitał ludzki w kontekście <i>brain waste</i>	37
Daša Belkovicsová: Theoretical models of financing tertiary education and its application on example of Slovakia.....	48
Mateusz Benedyk: Wpływ banków centralnych na inwestycje od czasu wybuchu kryzysu finansowego.....	54
Zbigniew Bentyn: Wpływ rozwiązań informatycznych na zmianę zachowań nabywczych klientów oraz rozwiązań logistycznych przedsiębiorstw handlowych.....	63
Joanna Bogolebska: Zarządzanie rezerwami walutowymi Chin – problemy i wyzwania.....	73
Magdalena Broszkiewicz, Paweł Broszkiewicz: Rola ładu korporacyjnego w przeciwdziałaniu manipulacjom na globalnych rynkach kapitałowych .	84
Ignacy H. Chrzanowski: Economics and politics of foreign direct investment. Is it beneficial for the recipient countries?.....	96
Anna Chrzęściewska: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne Indii.....	110
Małgorzata Czarnas: Rozwój korporacji transnarodowych na przykładzie Amazon.com.....	121
Elżbieta Czarny, Jerzy Menkes, Katarzyna Śledziwska: PKB i handel państw transformacji w czasie kryzysu gospodarczego	130
Katarzyna Czech: Realizacja celów Strategii Europa 2020 – Polska na tle wybranych krajów UE	140
Tomasz Dorożyński: Znaczenie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej dla polskich regionów.....	151
Kamila Drelich: Controlling projektów jako narzędzie współpracy wewnętrzkoncernowej.....	162
Agnieszka Dybizbańska: Konkurencyjność państw strefy euro w kontekście kryzysu gospodarczego.....	170
Katarzyna Dymitrow: Wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na rozwój gospodarczy Indii	180

Po-Kai Fang: Taiwan's strategy of integrating into global and regional economy	190
Bartosz Fortuński: Proekologiczne podejście do energetyki i jej wpływ na handel zagraniczny Unii Europejskiej	200
Joanna Garlińska-Bielawska, Magdalena Opiola: Handel Maquiladora w kontekście obecnego kryzysu gospodarczego	210
Jadwiga Gierczycka: Wpływ kryzysu w strefie euro na sytuację gospodarczą Polski	221
Małgorzata Grącik-Zajaczkowski: Kraje rozwijające się w ramach rundy WTO z Doha	230
Bohdan Jeliński: Rekonfiguracja gospodarki globalnej (dynamika, mechanizmy, struktury)	241
Bogusław Kaczmarek, Katarzyna Święcicka: Potencjał rozwojowy (inwestycyjny) MŚP na terenie województwa łódzkiego	253
Barbara Klimas: Inwestycje w kapitał wiedzy jako wyzwanie dla polityki państwa w globalizującej się gospodarce	260
Szymon Kłopocki: Lokalna i globalna współpraca firm w klastrze	272
Irena Kociszewska, Monika Kamińska: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w latach 2007-2010	282
Aneta Kosztowniak: Przepływy BIZ i zmiany struktury akumulacji kapitału a wzrost gospodarczy w krajach wschodzących i rozwijających się	295
Anetta Kuna-Marszałek: Rola ekoinnowacji w strategii działania przedsiębiorstw na przykładzie systemów zarządzania środowiskiem	309
Jarosław Kuśpit: Rozwój stosunków gospodarczych z zagranicą krajów byłego ZSRR	320
Andżelika Kuźnar: Dobra niematerialne oparte na wiedzy jako czynnik wzrostu innowacyjności Unii Europejskiej	330

Summaries

Łukasz Ambroziak: Intra-industry trade of the Visegrad Countries: the case of automotive industry	24
Eric Ambukita: Big emerging economies – new economic partners for African countries	36
Anna Barwińska-Małajowicz: Investments in human capital in the context of “brain waste”	46
Daša Belkovicsová: Teoretyczne modele finansowania szkolnictwa wyższego i ich zastosowanie na przykładzie Słowacji	53
Mateusz Benedyk: Influence of central banks policies on investments since the financial crisis	62

Zbigniew Bentyn: The impact of information solutions on the change of customers' behavior and trading companies logistics.....	72
Joanna Bogolebska: Management of foreign reserves in China – problems and challenges.....	83
Magdalena Broszkiewicz, Paweł Broszkiewicz: The role of corporate governance in solving the problem of manipulations on the global capital markets.....	95
Ignacy H. Chrzanowski: Ekonomiczne i polityczne aspekty zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Czy są one korzystne dla odbiorców?.....	109
Anna Chrzęściewska: Foreign Direct Investment outflows from India.....	120
Małgorzata Czarnas: Development of transnational corporations on the example of Amazon.com.....	129
Elżbieta Czarny, Jerzy Menkes, Katarzyna Śledziwska: GDP and trade of transformation countries in the time of the economic crisis.....	139
Katarzyna Czech: Implementation of goals of the Europe 2020 strategy – Poland compared to selected EU countries.....	150
Tomasz Dorożyński: The role of EU structural funds for regions in Poland..	161
Kamila Drelich: Controlling of projects as the instrument of intercompany cooperation.....	169
Agnieszka Dybizbańska: Competitiveness of the euro zone countries in the context of economic crisis.....	179
Katarzyna Dymitrow: The influence of direct foreign investments on the economic development of India.....	189
Po-Kai Fang: Tajwan: globalna i regionalna strategia integracji ekonomicznej.....	199
Bartosz Fortuński: Environmental approach to energy and its impact on foreign trade of the European Union.....	209
Joanna Garlińska-Bielawska, Magdalena Opiola: Trade under Maquiladoras in conjunction with the current economic crisis.....	220
Jadwiga Gierczycka: Impact of the crisis in the euro zone on the economic situation of Poland.....	229
Małgorzata Grącik-Zajaczkowski: Developing countries in the WTO Doha round.....	240
Bohdan Jeliński: Global economy reconfiguration.....	252
Bogusław Kaczmarek, Katarzyna Święcicka: An investment potential of SME in the area of Łódź Voivodeship.....	259
Barbara Klimas: Investments in knowledge capital as a challenge for the state policy in the globalizing economy.....	271
Szymon Kłopocki: Local and global firm cooperation in clusters.....	281
Irena Kociszewska, Monika Kamińska: Foreign direct investments in Poland between 2007-2010.....	294

Aneta Kosztowniak: FDI flows and changes of structure of capital accumulation vs. economic growth in the emerging and developing countries.....	308
Anetta Kuna-Marszalek: The role of eco-innovations in business strategy as an example of environmental management systems	318
Jarosław Kuśpit: The development of economic relations with foreign countries of the former USSR	329
Andżelika Kuźnar: Intangibles based on knowledge as a factor of the innovation growth of the European Union	339

Irena Kociszewska, Monika Kamińska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ZAGRANICZNE INWESTYCJE BEZPOŚREDNIE W POLSCE W LATACH 2007-2010

Streszczenie: Artykuł dotyczy napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w ujęciu wartościowym w latach 2007-2010. Przedstawia dziesiątkę krajów, według dwóch metodologii NBP i GUS, które zainwestowały najwięcej. W artykule zawarto również dane wartościowe napływu kapitału zagranicznego do poszczególnych województw w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Słowa kluczowe: zagraniczne inwestycje bezpośrednie, metodologia Narodowego Banku Polskiego, metodologia Głównego Urzędu Statystycznego.

1. Wstęp

W ostatnich dekadach ubiegłego wieku nastąpiła znaczna intensyfikacja globalnych interakcji, zacieranie się barier geograficznych w przepływie towarów, technologii, usług, informacji, ideologii¹, nastąpił również wzrost międzynarodowych przepływów kapitału, zwłaszcza kapitału w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). BIZ były najbardziej spektakularnym zjawiskiem tego okresu. I choć stanowią niekwestionowaną domenę krajów wysoko rozwiniętych², to od okresu transformacji gospodarczo-ustrojowej w Polsce BIZ zaczęły i do naszego kraju napływać szerszym strumieniem. Jest to oczywiście wieloetapowy proces i zależy od wielu uwarunkowań zarówno lokalnych, jak i globalnych. Dlaczego w ogóle dla gospodarki ważne są bezpośrednie inwestycje zagraniczne? Odpowiedź na to pytanie wymagałaby całkiem odrębnego opracowania, ponieważ jest to bardzo szerokie zagadnienie, ale na potrzeby niniejszego artykułu parę elementów wymaga szczególnego zaznaczenia. Po pierwsze, szeroki napływ BIZ jest wyznacznikiem pozycji gospodarczej

¹ K. Nawrot, *Determinanty rozwoju gospodarczego państw ASEAN*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2008, s. 43.

² W. Karaszewski, M. Szałucka, *Skala i struktura odpływu kapitału w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych – Polska na tle świata*, [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw*, red. W. Karaszewski, Tonik, Toruń, 2008, s. 31.

danego kraju (zewnętrznego zaufania), BIZ nie płyną do gospodarek „niepewnych”, aktualna i przewidywalna sytuacja gospodarcza państwa przyjmującego jest jednym z najistotniejszych motywów BIZ. Inwestycje te podążają za wzrostem gospodarczym, a nie odwrotnie³. Po drugie, podjęte i utrzymane w przeszłości BIZ w danym kraju czy regionie stanowią o jego atrakcyjności inwestycyjnej⁴ i przyczyniają się do dalszego napływu BIZ. Po trzecie, w porównaniu z inwestycjami pośrednimi są one atrakcyjniejszą formą inwestycji zagranicznej, mają charakter długoterminowy i nie ma niebezpieczeństwa nagłego ich odpływu jak w przypadku inwestycji pośrednich, co w historii gospodarki światowej nierzadko kończyło się kryzysem ekonomicznym. Zwykle oczekiwania wobec bezpośrednich inwestycji zagranicznych są powiązane z problemami, które trapią gospodarkę kraju przyjmującego⁵. Dla Polski BIZ były i są związane z oczekiwaniami głównie w zakresie:⁶

- uzupełnienia niedoborów kapitałowych wynikających z niedostatecznych oszczędności,
- technologicznego unowocześnienia gospodarki i upowszechnienia nowoczesnych metod zarządzania,
- zmniejszenia bezrobocia przez generowanie popytu na rynku pracy,
- intensyfikacji gospodarczej regionów słabiej rozwiniętych.

Należy jednak zaznaczyć, że BIZ niosą ze sobą oprócz korzyści również zagrożenia. Jednak doświadczenia gospodarcze współczesnego świata dowodzą, że kraje omijane przez inwestorów zagranicznych są spychane na margines życia gospodarczego, a państwa, do których kapitał napływa, otrzymują dodatkowe możliwości rozwojowe⁷. Stąd ważne jest „ściągnięcie” tego rodzaju inwestycji do Polski. Celem opracowania jest ukazanie wartościowego ujęcia napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 2007-2010 z uwzględnieniem wartości kapitału zagranicznego zaangażowanego w poszczególnych województwach w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Okres 2007-2010 jest bardzo charakterystyczny, ponieważ rok 2007 był rokiem rekordowych przepływów BIZ na świecie, również Polska w 2007 r. odnotowała największy do tej pory napływ BIZ, z kolei rok 2009 był rokiem załamania przepływów BIZ w skali świata i zmniejszenia napływu BIZ do Polski. W Polsce badaniem wielkości napływu bezpośrednich inwestycji zagranicz-

³ M. Furmańska-Oćwieja, *Uwarunkowania napływu i działalności kapitału zagranicznego w Polsce*, [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce*, red. W. Karaszewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2003, s. 111.

⁴ M. Poniatowska-Jaksch, *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne – źródłem konkurencyjności regionu*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2006, s. 27.

⁵ M. Kolka, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Wielkiej Brytanii na początku XXI w.*, [w:] *Integracja europejska i procesy globalizacji*, red. M. Dudek, Wyższa Szkoła Menedżerska w Legnicy, Uniwersytet Zielonogórski, Legnica, Zielona Góra 2007, s. 115.

⁶ W. Karaszewski, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne, Polska na tle świata*, Tonik, Toruń 2004, s. 72.

⁷ I. Michałków, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w dobie globalizacji*, WSE, Warszawa 2003, s. 7.

nych zajmuje się Narodowy Bank Polski, który przyjął definicję BIZ Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)⁸. Organizacja ta w celu ujednoczenia metodologii i klasyfikacji przedmiotu BIZ, a także aby ułatwić porównania międzynarodowe, opracowała tzw. wzorcową definicję BIZ. Według niej, celem BIZ jest uzyskanie trwałego wpływu przez inwestora bezpośredniego na podmiot gospodarczy w innym kraju. Wartością progową jest posiadanie 10% akcji zwykłych lub głosów⁹ (co jakiś czas przetacza się dyskusja, żeby wartością progową BIZ było posiadanie 50% głosów lub akcji, w 2009 r. planowano podniesienie tego progu przynajmniej do 20%, jednakże na razie graniczną wartością jest nadal 10%). Badaniem napływu kapitału zagranicznego do Polski zajmuje się również Główny Urząd Statystyczny, jednakże bada kapitał zagraniczny, nie przyjmując wartości progowej 10%, ale od wniesionego kapitału podstawowego (nawet minimalnego) – czyli od rzeczywistego wkładu właściciela lub współwłaściciela wniesionego na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższany¹⁰. W opracowaniu zostaną przedstawione dane według tych dwóch instytucji. Dla zobrazowania pozycji Polski w obszarze bezpośrednich inwestycji zagranicznych w regionie zostaną zaprezentowane dane dotyczące napływu BIZ w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce na tle wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej

Grupą krajów, którą cechuje wiele podobieństw: społecznych, gospodarczych, politycznych w procesie przemian, restrukturyzacji i rozwoju, jest Grupa Wyszehradzka, czyli Czechy, Węgry, Słowacja, Polska. Kraje te dość szybko w latach 90. wprowadziły odpowiednie regulacje prawne dotyczące inwestorów zagranicznych i okazały się dość atrakcyjnym rynkiem dla BIZ. Grupa ta przyciąga najwięcej bezpośrednich inwestycji zagranicznych w regionie EŚW. Polska jest też często porównywana z Bułgarią i Rumunią, stąd w tab. 1 przedstawiono wartościowy napływ BIZ również do tych krajów.

Widać, że Polska jest zdecydowanym liderem regionu. W 2007 r. przyciągnęła inwestycje BIZ na kwotę ponad 23 mld USD, w kolejnych latach również nasz kraj był w zdecydowanej przewadze nad pozostałymi krajami EŚW. Jednak w przeliczeniu napływu BIZ na jednego mieszkańca tracimy pozycję lidera (tab. 2). W 2007 r. na pierwszym miejscu była Bułgaria, następnie Czechy, Słowenia, Słowacja i dopiero Polska. W 2008 r. wszystkie wskazane państwa łącznie z Rumunią nas wyprze-

⁸ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2008 roku*, Raport NBP, Warszawa 2010, s. 35.

⁹ S. Umiński, *Znaczenie zagranicznych inwestycji bezpośrednich dla transferu technologii do Polski*, UG, Gdańsk 2002, s. 17.

¹⁰ *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011, s. 7.

dzwały. W 2009 r. wszystkie kraje odnotowały spadek napływu BIZ również w przeliczeniu na jednego mieszkańca, natomiast 2010 r. w Polsce to kolejny spadek BIZ *per capita*, choć takie kraje, jak Czechy, Węgry odnotowały wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tabela 1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej w latach 2007-2010 w mln USD

Kraj	2007	2008	2009	2010
Bułgaria	12 389	9 855	3 351	2 170
Czechy	10 444	6 451	2 927	6 781
Polska	23 561	14 839	13 698	9 681
Rumunia	9 921	13 910	4 847	3 573
Słowacja	3 581	4 687	-50	526
Słowenia	1 514	1 947	-582	834
Węgry	3 951	7 384	2 045	2 377

Źródło: opracowanie własne na podstawie World Investment Report 2006-2011.

Tabela 2. Napływ BIZ *per capita* do wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej w latach 2007-2010 w USD

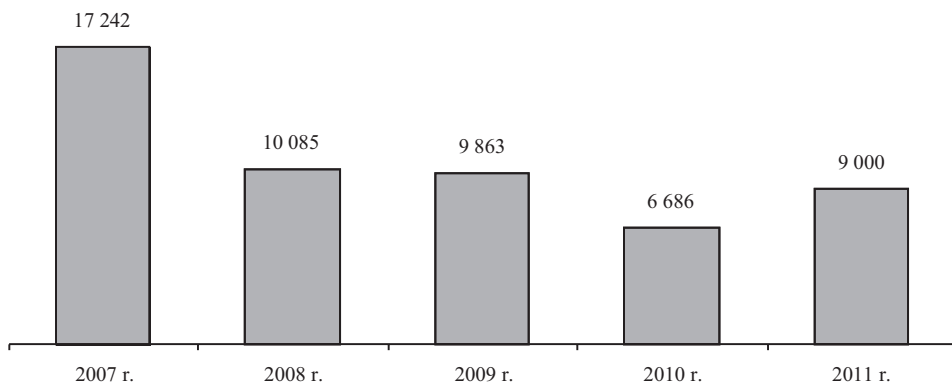
Kraj	2007	2008	2009	2010
Czechy	994	614	278	645
Węgry	395	737	204	237
Polska	617	389	359	245
Słowacja	660	863	-	97
Słowenia	740	951	-	407
Rumunia	462	648	226	166
Bułgaria	1637	1302	443	286

Źródło: obliczenia własne na podstawie tab. 1 i Eurostatu.

3. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski według danych Narodowego Banku Polskiego

Pełne raporty Narodowego Banku Polskiego dotyczące bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce ukazują się z ponadrocznym opóźnieniem. W styczniu 2012 r. dostępny był aneks statystyczny dotyczący napływu BIZ za 2010 r. (nie są to pełne dane).

W latach 2007-2010 największy napływ nastąpił w 2007 r. – był to rekordowy rok napływu BIZ do Polski, wpłynęło ponad 17 mld euro. Najmniej BIZ odnotowano w 2009 r. Miało to związek z globalną wielką recesją. Państwami, które najwięcej inwestują w Polsce, są od lat kraje Unii Europejskiej, jest to ok. 90% BIZ każdego

Rys. 1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 2007-2011 w mln euro

Źródło: www.nbp.pl, raporty: zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce (za 2011 rok, dane wstępne).

Tabela 3. Dziesiątka krajów o największym zaangażowanym kapitale w Polsce w latach 2007-2010 (z udziałem procentowym kraju na tle ogółu napływu BIZ w danym roku) w mln euro

Pozycja w danym roku	2007				2008		
	1	Niemcy	2828,2	17%	Niemcy	1618,6	16%
2	Francja	1778,7	11%	Holandia	1604,5	16%	
3	Holandia	1738,2	11%	Luksemburg	1339,8	13%	
4	Luksemburg	1006,2	6%	Szwecja	1110,7	11%	
5	Austria	904,4	5%	Francja	566,8	6%	
6	USA	834,6	5%	Cypr	470,8	5%	
7	Szwecja	813,2	5%	Austria	454,8	5%	
8	Wielka Brytania	613,1	4%	Islandia	435,2	4%	
9	Hiszpania	574,0	4%	USA	364,4	4%	
10	Malta	564,8	3%	Wielka Brytania	317,9	3%	
	2009				2010		
1	Niemcy	2137,1	22%	Luksemburg	1945,0	29%	
2	Francja	1375,2	14%	Niemcy	1627,0	24%	
3	Luksemburg	1249,7	13%	Włochy	1020,0	15%	
4	USA	964,7	10%	Cypr	843,0	12%	
5	Szwecja	940,3	10%	Szwajcaria	510,0	8%	
6	Austria	485,7	5%	Wielka Brytania	396,0	6%	
7	Holandia	479,7	5%	Szwecja	343,0	5%	
8	Włochy	459,0	5%	Austria	327,0	5%	
9	Hiszpania	393,6	4%	Hiszpania	252,0	4%	
10	Dania	227,3	2%	Portugalia	252,0	4%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów NBP: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w latach 2007-2010*.

roku¹¹. W czołówce państw są: Niemcy (17-24% w zależności od roku), Holandia (11-16%), Luksemburg (6-39%), Francja (6-14%), ponadto Szwecja, Wielka Brytania i USA.

Polska jest atrakcyjnym miejscem również dla takich państw, jak: Austria, Malta, Dania, Cypr, Hiszpania czy Portugalia.

Najwięcej BIZ lokowane jest w sekcji szeroko pojętych usług (w 2007 r. 58% ogółu BIZ, w 2008 r. 66%, w 2009 r. 48%, za 2010 brak jeszcze danych – powinny być dostępne we wrześniu-październiku 2012 r.), czyli obsłudze nieruchomości, informatyce, nauce, wynajmie maszyn i pozostałych usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, handlu i napraw oraz pośrednictwa finansowego. Na uwagę zasługuje fakt zmniejszania się wartości „usług”, a zwiększania się BIZ w sekcji „pozostałe” (w 2007 r. 7%, w 2008 r. 15%, w 2009 r. 17%), w skład której wchodzi usługi komunalne, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, co spowodowane jest przede wszystkim inwestycjami w sektory energetyczne¹².

Narodowy Bank Polski nie publikuje danych wartości napływu BIZ do poszczególnych województw, takie ujęcie według kapitału zagranicznego zostanie zaprezentowane na podstawie danych GUS.

4. Napływ kapitału zagranicznego do Polski według danych Głównego Urzędu Statystycznego

GUS ma nieco inną metodologię niż NPB. Badanie obejmuje podmioty, w których ulokowany jest kapitał zagraniczny, niezależnie od ich formy prawnej i wielkości. W badaniu nie uwzględniono podmiotów prowadzących działalność: bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i instytucji kultury posiadających osobowość prawną¹³. W badanej zbiorowości, jak już wspomniano, kapitał liczony jest według kapitału podstawowego, czyli nawet minimalnych wkładów.

W latach 2007-2010 zarówno liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym, jak i wartość kapitału z roku na rok się zwiększała (tab. 4). W 2010 r. kapitał ulokowany w podmiotach zagranicznych wyniósł ponad 159 mld zł przy ponad 23 tysiącach podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce.

¹¹ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2008 roku...*, s. 11.

¹² J. Przystupa, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce według danych Narodowego Banku Polskiego*, [w:] *Inwestycje zagraniczne w Polsce 2009-2011*, IBRKiK, Warszawa 2011, s. 26.

¹³ *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011, s. 7-8.

Tabela 4. Liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego i wartość kapitału zagranicznego w latach 2007-2010 w Polsce w mln zł

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
Liczba podmiotów	18 515	21 092	22 176	23 078
Kapitał podstawowy	153 243,8	170 997,1	179 877,8	188 812,4
w tym kapitał zagraniczny	131 856,9	145 996,9	153 577,8	159 267,2

Źródło: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011, s. 28.

Najwięcej kapitału zagranicznego pochodzi z krajów Unii Europejskiej – po ok. 88% każdego roku w latach 2007-2010, w tym najczęściej zainwestowali przedsiębiorcy z Holandii (19-24% w zależności od roku) – od roku 2007 do 2010 Holandia była pod tym względem na pierwszym miejscu. Drugie miejsce zamiennie zajmują Niemcy (16-18%) i Francja (16-18%). Niemcy są też krajem, który ma najczęściej spółek ze wszystkich państw prowadzących działalność gospodarczą w Polsce. Ponadto w pierwszej dziesiątce są takie państwa, jak: USA, Wielka Brytania, Szwajcaria, Hiszpania, Dania, Cypr, Szwajcaria.

Od roku 2007 najwięcej kapitału zaangażowano w działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym (w 2007 r. 42,9%, w 2008 r. 41,3%, w 2009 r. 39,3% i w 2010 r. 37,9%)¹⁴.

Jeśli chodzi o zaangażowanie kapitału zagranicznego w poszczególnych województwach, to nie jest ono równomierne (tab. 6.). Liderem jest województwo mazowieckie, które przyciąga zdecydowanie najwięcej kapitału zagranicznego. W latach 2007-2010 było to po ok. 50% całego zaangażowanego kapitału w Polsce. W Mazowieckiem jest też najwięcej podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. W ogóle można wyróżnić grupy województw o podobnym poziomie zaangażowania kapitału zagranicznego. Po województwie mazowieckim grupą województw o stosunkowo dużym nasyceniu kapitałem zagranicznym są województwa: dolnośląskie (ok. 9%), śląskie (ok. 9%), wielkopolskie (ok. 9%) i małopolskie (ok. 6,5%). Grupą o niższym zaangażowaniu zagranicznego kapitału są województwa: łódzkie, pomorskie i zachodniopomorskie. Najmniej kapitału zagranicznego jest w województwach: podlaskim (najmniej w kraju), lubelskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i lubuskim. W tych województwach jest też najmniej podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego.

Interesująco rozkłada się napływ kapitału zagranicznego do poszczególnych województw w przeliczeniu na jednego mieszkańca¹⁵ (tab. 7). W latach 2007-2009

¹⁴ Raporty: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w latach 2007-2010*, GUS, Warszawa 2008-2011.

¹⁵ Przeliczenia według danych z raportów: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w latach 2007-2010*, GUS, Warszawa 2008-2011 oraz z *Biuletynu statystycznego województwa dolnośląskiego IV kwartał 2010*, GUS, Wrocław, luty 2011.

Tabela 5. Dziesięć krajów, które zainwestowały najwięcej w Polsce w latach 2007-2010 w mln zł

Pozycja w danym roku	2007				2008			
	kraj	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny udziałowców	udział procentowy kraj w kapitale	kraj	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny udziałowców	udział procentowy kraj w kapitale
1	Holandia	2011	31 611,1	24	Holandia	2330	35 403,5	24
2	Francja	1075	23 899,9	18	Niemcy	5835	26 024,5	18
3	Niemcy	5576	23 171,5	18	Francja	1210	23 134,3	16
4	USA	664	5 153,5	4	USA	761	5 578,8	4
5	Hiszpania	482	4 703,7	4	Szwajcaria	584	5 545,3	4
6	Luksemburg	626	4 518,2	3	Luksemburg	836	5 518,8	4
7	W. Brytania	960	4 460,4	3	W. Brytania	1107	5 326,5	4
8	Dania	674	4 215,4	3	Hiszpania	634	4 897,5	3
9	Szwajcaria	507	4 198,4	3	Belgia	612	4 353,5	3
10	Włochy	1002	3 875,2	3	Włochy	1118	4 282,5	3

Tabela 5, cd.

Pozycja w danym roku	2009				2010			
	kraj	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny udziałowców	udział procentowy kraj w kapitale	kraj	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny udziałowców	udział procentowy kraj w kapitale
1	Holandia	2410	34 869,4	23	Holandia	2438	29 880,2	19
2	Niemcy	5848	2 8446	18	Francja	1295	29 472,5	18
3	Francja	1264	24 125,2	16	Niemcy	5950	29 135,2	18
4	Luksemburg	989	7 000,2	4	Luksemburg	1079	9 060,2	6
5	Szwajcaria	591	5 615,1	4	Hiszpania	678	6 425,5	4
6	Hiszpania	684	5 399,4	3	Szwajcaria	599	5 566,2	3
7	USA	751	5 303,2	3	W. Brytania	1219	5 377,8	3
8	W. Brytania	1151	5 133,3	3	Cypr	1212	5 252,5	3
9	Włochy	1174	4 788,4	3	USA	756	5 184,6	3
10	Dania	787	4 748,9	3	Dania	808	4 955,2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportów: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w latach 2007-2010*, GUS, Warszawa 2008-2011.

Tabela 6. Podmioty zagraniczne według liczebności i wartości kapitału zagranicznego w poszczególnych województwach w latach 2007-2010 (kapitał w mln zł)

Województwa	2007		2008		2009		2010	
	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny	liczba podmiotów	kapitał zagraniczny
Polska	18 515	131 857	21 092	145 997	22 176	153 577	23 078	159 267
Dolnośląskie	2 048	12 727	2 112	13 410	2 210	14 364	2 274	14 510
Kujawsko-pomorskie	520	1 918	537	2 246	555	2 502	571	2 771
Lubelskie	329	699	329	722	318	828	343	1 024
Lubuskie	793	1 533	776	1 939	765	2 220	777	1 881
Łódzkie	808	3 594	867	3 860	915	4 223	950	4 371
Małopolskie	1 110	10 238	1 251	10 636	1 381	10 905	1 471	10 424
Mazowieckie	5 930	64 139	7 622	73 084	8 135	75 491	8 576	79 178
Opolskie	459	1 328	462	1 456	461	1 473	471	1 525
Podkarpackie	294	1 731	317	2 010	326	2 041	345	1 989
Podlaskie	114	260	127	275	126	303	141	423
Pomorskie	1 190	3 261	1 216	3 949	1 270	4 204	1 246	4 585
Śląskie	1 861	11 420	1 882	11 739	2 002	13 432	2 077	14 026
Świętokrzyskie	161	2 980	164	2 709	177	2 672	174	2 589
Warmińsko-mazurskie	247	1 374	291	1 401	309	1 459	301	1 431,6
Wielkopolskie	1 488	11 661	1 923	12 880	1 962	13 352	2 062	14 284
Zachodniopomorskie	1 163	2 995	1 216	3 421	1 264	4 110	1 299	4 254

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportów: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w latach 2007-2010*, GUS, Warszawa 2008-2011.

Tabela 7. Kapitał zagraniczny *per capita* według województw w latach 2007-2010 w zł

Województwo	2007	2008	2009	2010
Polska	3 451	3 821	4 020	4 169
Dolnośląskie	4 422	4 659	4 990	5 041
Kujawsko-pomorskie	926	1 085	1 208	1 338
Lubelskie	324	335	384	475
Lubuskie	1 516	1 917	2 196	1 860
Łódzkie	1 416	1 521	1 664	1 724
Małopolskie	3 095	3 215	3 296	3 151
Mazowieckie	12 242	13 950	14 409	15 113
Opolskie	1 290	1 415	1 431	1 482
Podkarpackie	822	955	970	946
Podlaskie	218	231	259	356
Pomorskie	1 457	1 764	1 877	2 047
Śląskie	2 462	2 531	2 896	3 024
Świętokrzyskie	2 352	2 138	2 108	2 043
Warmińsko-mazurskie	963	981	1 022	1 002
Wielkopolskie	3 411	3 768	3 906	4 180
Zachodniopomorskie	1 769	2 020	2 428	2 512

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z raportów: *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym lata 2007-2010*, GUS, Warszawa 2008-2011.

istniały dwa województwa, które miały wartości większe od napływu kapitału zagranicznego w danym roku w przeliczeniu na mieszkańca kraju, a mianowicie: mazowieckie i dolnośląskie, w 2010 r. powyżej „krajowej” znalazło się jeszcze wielkopolskie. Pozostałe województwa były poniżej tych wartości. W przeliczeniu kapitału zagranicznego na jednego mieszkańca w 2007 i w 2008 r. województwo śląskie miało porównywalne wartości z województwem świętokrzyskim, pomimo że w wartościach ogółu napływu czterokrotnie więcej zaangażowanego kapitału zagranicznego było w Śląskiem. Województwo świętokrzyskie jest jedynym województwem, w którym wartość kapitału zagranicznego w latach 2007-2010 z roku na rok się zmniejszała. W pozostałych województwach, poza lubuskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim (w których odnotowano spadek napływu kapitału zagranicznego w 2010 r. w porównaniu z 2009 r.), utrzymała się tendencja wzrostowa.

5. Podsumowanie

Jak wynika z przedstawionych danych, napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski uzależniony jest w dużej mierze od globalnych uwarunkowań

(23 mld USD w 2007 r. oraz 9 mld w 2009 r.). Polska w porównaniu z Węgrami, Czechami, Słowacją, Rumunią i Bułgarią wartościowo przyciąga najwięcej BIZ, jednak w przeliczeniu na jednego mieszkańca nie jesteśmy w czołówce. Najwięcej w Polsce inwestują przedsiębiorcy z krajów Unii Europejskiej, w tym m.in. Niemcy, Wielka Brytania, Holandia, Francja. Kapitał zagraniczny nie jest równomiernie rozłożony na terenie kraju. Województwa, w których i tak jest najwięcej inwestorów zagranicznych, przyciągają nadal więcej kapitału zagranicznego, pogłębiając tym samym różnicę między najbogatszymi województwami a uboższymi.

Literatura

- Furmańska-Oćwieja M., *Uwarunkowania napływu i działalności kapitału zagranicznego w Polsce*, [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce*, red. W. Karaszewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.
- Karaszewski W., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne, Polska na tle świata*, Tonik, Toruń 2004.
- Karaszewski W., Szałucka M., *Skala i struktura odpływu kapitału w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych – Polska na tle świata*, [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw*, red. W. Karaszewski, Tonik, Toruń 2008.
- Kolka M., *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Wielkiej Brytanii na początku XXI w.*, [w:] *Integracja europejska i procesy globalizacji*, red. M. Dudek, Wyższa Szkoła Menedżerska w Legnicy, Uniwersytet Zielonogórski, Legnica, Zielona Góra 2007.
- Michałków I., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w dobie globalizacji*, WSE, Warszawa 2003.
- Nawrot K., *Determinanty rozwoju gospodarczego państw ASEAN*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2008.
- Poniatowska-Jaksch M., *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne – źródłem konkurencyjności regionu*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2006.
- Przystupa J., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce według danych Narodowego Banku Polskiego*, [w:] *Inwestycje zagraniczne w Polsce 2009-2011*, IBRKiK, Warszawa 2011.
- Umiński S., *Znaczenie zagranicznych inwestycji bezpośrednich dla transferu technologii do Polski*, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 2002.
- Raporty:
- Biuletyn statystyczny województwa dolnośląskiego IV kwartał 2010*, GUS, Wrocław, luty 2011.
- Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2007 roku*, GUS, Warszawa 2008.
- Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2008 roku*, GUS, Warszawa 2009.
- Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2009 roku*, GUS, Warszawa 2010.
- Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011.
- World Investment Report 2011r.*, UNCTAD, New York, Geneva 2011.
- Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2008 roku*, Raport NBP, Warszawa 2010.
- Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2009 roku*, Aneks Statystyczny NBP, Warszawa 2011.
- Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2010 roku*, Aneks Statystyczny NBP, Warszawa 2012.

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN POLAND BETWEEN 2007-2010

Summary: The article refers to the inflow of direct foreign investments to Poland in value aspect between 2007-2010. It presents ten countries, in accordance with two methodologies of NBP and CSO, which invested the most. The article also contains the valuable data of the foreign capital inflow to particular voivodeships per one inhabitant.

Keywords: foreign direct investments, methodology of the National Bank of Poland, methodology of Central Statistical Office.